

Síntesi de la Carta de Drets i Deures dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària (Departament Sanitat i Seguretat Social)

Data elaboració: 01-02-04

Data revisó:

**Responsable manteniment: Anna -M. Rodríguez Ferré
Pàgines: 7**

**Anna Ribas i Casals
Directora ABS Sta Eugènia de Berga**

Arxiu informàtic: Au!Gènia Digital

SÍNTESI DE LA CARTA DE DRETS I DEURES DELS CIUTADANS EN RELACIÓ AMB LA SALUT I L'ATENCIÓ SANITÀRIA DEL DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DRETS DELS CIUTADANS EN RELACIÓ AMB LA SALUT I L'ATENCIÓ SANITÀRIA

1. Drets relacionats amb la igualtat i la no-discriminació de les persones.

- 1.1. Dret a l'atenció sanitària i als serveis de salut. De manera individual o col·lectiva.
- 1.2. Drets dels col·lectius més vulnerables davant d'actuacions sanitàries específiques. Nens, gent gran, malalts mentals, persones amb malalties cròniques i invalidants...

2. Drets relacionats amb l'autonomia de la persona.

- 2.1. Dret a ser informat prèviament, per tal de poder donar després el seu consentiment (consentiment informat) perquè se li realitzi qualsevol procediment diagnòstic o terapèutic.
Situacions d'excepció davant l'exigència de consentiment informat:
 - Quan la no-intervenció suposi un risc per la salut pública.
 - Quan la urgència no permeti demores, perquè pot ocasionar lesions irreversibles o perquè hi ha perill de mort.Situacions d'atorgament del consentiment informat per substitució:
 - Quan el malalt no sigui competent per entendre la informació.
 - En casos d'incapacitat legal.
 - En els casos de persones internades per raó de trastorn psíquic.
- 2.2. Dret dels malalts a escollir entre les diferents opcions terapèutiques i de renunciar a rebre tractaments mèdics o les actuacions sanitàries proposades.
- 2.3. Dret del menor a ser consultat, a fi que la seva opinió sigui considerada com un factor determinant, en funció de la seva edat i el seu grau de maduresa, de les decisions en relació amb les intervencions que es puguin adoptar sobre la seva salut.
- 2.4. Tota persona té el dret a viure el procés de la seva mort, d'acord amb el seu concepte de dignitat.
- 2.5. Dret que es tinguin en compte les voluntats anticipades, establertes mitjançant el document que hi correspon.

3. Drets relacionats amb la intimitat i la confidencialitat.

- 3.1. Dret a decidir qui pot estar present durant els actes sanitaris.
- 3.2. Dret a preservar la intimitat del cos d'un pacient respecte d'altres persones.
- 3.3. Dret a ser atès en un medi que garanteixi la intimitat, dignitat, autonomia i seguretat de la persona.
- 3.4. Dret a la llibertat ideològica, religiosa i de culte.
- 3.5. Dret a la confidencialitat de la informació.
Excepcions:
 - Quan mantenir la confidencialitat pot significar un perill o perjudici rellevant per a altres persones.
 - Quan el mateix pacient autoritzi la revelació d'informació a tercers, la qual cosa no significa l'obligació del professional a facilitar-la.
 - Quan mantenir la confidencialitat esdevingui un perjudici pel mateix pacient, la qual cosa és especialment important en el cas de maltractaments.
- 3.6. Dret a accedir a les dades personals obtingudes en l'atenció sanitària.
- 3.7. Dret que se li demani el seu consentiment, abans de la realització i difusió de registres iconogràfics.

4. Drets relacionats amb la constitució genètica de la persona.

- 4.1. Dret a la confidencialitat de la informació del seu genoma i que no s'utilitzi per a cap tipus de discriminació.
- 4.2. Dret a gaudir dels avantatges derivats de les noves tecnologies genètiques dins el marc legal vigent.

5. Drets relacionats amb la investigació i l'experimentació científiques.

- 5.1. Dret a conèixer si els procediments de pronòstic, diagnòstic i terapèutics que s'apliquen a un pacient poden ser utilitzats per a un projecte docent o d'investigació que, en cap cas, no podrà comportar perill addicional per a la seva salut. En tot cas, serà imprescindible l'autorització prèvia i per escrit del pacient, i l'acceptació per part del metge i de la direcció del centre sanitari corresponent.
- 5.2. El pacient té dret a disposar d'aquelles preparacions de teixits o mostres biològiques provinents d'una biòpsia o extracció, amb la finalitat de facilitar l'opinió d'un segon professional o la continuïtat de l'assistència en un centre diferent.

6. Drets relacionats amb la prevenció de la malaltia i la promoció i la protecció de la salut.

- 6.1. Els ciutadans tenen dret a tenir un coneixement adequat dels problemes de salut de la col·lectivitat que suposin un risc per a la salut d'incidència i d'interès a la comunitat i que aquesta informació es difongui en termes comprensibles, verídics i adequats per a la protecció de la salut.
- 6.2. Dret a gaudir d'un medi ambient de qualitat.
- 6.3. Dret a consumir aliments segurs i aigua potable.
- 6.4. Dret a conèixer els plans, les accions i les prestacions en matèria de prevenció, promoció i protecció de la salut, i a saber com es fan efectives.
- 6.5. Dret a rebre les prestacions preventives dins el marc de la consulta habitual.
- 6.6. Dret a rebutjar aquelles accions preventives que es proposin en situacions que no comportin riscos a tercers, sens perjudici del que estableixi la normativa de salut pública.

7. Drets relacionats amb la informació assistencial i l'accés a la documentació clínica.

- 7.1. Dret a rebre la informació sobre el procés assistencial i l'estat de salut.
La informació se li donarà en un llenguatge que estigui al seu abast, ateses les seves característiques personals, culturals, lingüístiques, educacionals, etc. Alhora, es facilitarà que entengui la informació, perquè li aportï els elements de judici suficients per prendre les decisions que calgui, en tot allò que l'afecti.
S'ha de respectar la voluntat d'una persona de no ser informada, si així ho vol.
Els professionals sanitaris han de demanar als seus pacients a qui volen que es doni informació.
- 7.2. Dret de l'usuari que la seva història clínica sigui completa i que reculli tota la informació sobre el seu estat de salut, i de les actuacions clíniques i sanitàries dels diferents episodis assistencials.
- 7.3. Dret de l'usuari per accedir a la documentació de la seva història clínica.
- 7.4. Dret a disposar d'informació escrita sobre el procés assistencial i l'estat de salut.

8. Drets relacionats amb l'accés a l'atenció sanitària.

- 8.1. Dret d'accés als serveis sanitaris públics.
- 8.2. Dret a escollir els professionals i el centre sanitari.
- 8.3. Dret d'obtenir medicaments i productes sanitaris necessaris per a la salut.
- 8.4. Dret a ser atès, dins d'un temps adequat a la condició patològica i d'acord amb criteris d'equitat.
- 8.5. Dret a sol·licitar una segona opinió.

9. Drets relacionats amb la informació general sobre els serveis sanitaris i la participació dels usuaris.

- 9.1. Dret a disposar de la carta drets i deures, en tots els centres sanitaris.
- 9.2. Dret a rebre informació general i sobre les prestacions i els serveis.
- 9.3. Dret a conèixer les prestacions que cobreix l'assegurança.
- 9.4. Dret a conèixer i identificar els professionals que presten l'atenció sanitària.
- 9.5. Dret a presentar reclamacions i suggeriments.
- 9.6. Dret a participar en les activitats sanitàries, mitjançant les institucions i òrgans de participació comunitària i les organitzacions socials, en els termes establerts normativament.
- 9.7. Dret a la utilització de les tecnologies de la informació i de la comunicació, d'acord amb el nivell d'implantació i el desenvolupament d'aquestes tecnologies en la xarxa sanitària.

10. Drets relacionats amb la qualitat assistencial.

- 10.1. Dret a l'assistència sanitària de qualitat humana i científica.
- 10.2. Dret a conèixer el nivell de qualitat dels centres assistencials.
- 10.3. Dret a rebre una atenció sanitària continuada i integral.

DEURES DELS CIUTADANS EN RELACIÓ AMB LA SALUT I L'ATENCIÓ SANITÀRIA

1. Deure de cuidar de la seva salut i responsabilitzar-se'n. Aquest deure s'ha d'exigir especialment quan es puguin derivar riscos o perjudicis per a la salut d'altres persones.
2. Deure de fer ús dels recursos, prestacions i drets d'acord amb les seves necessitats de salut i en funció de les disponibilitats del sistema sanitari, per tal de facilitar l'accés a tots els ciutadans a l'atenció sanitària en condicions d'igualtat efectiva.
3. Deure de complir les prescripcions generals, de naturalesa sanitària, comunes a tota la població, així com les específiques determinades pels serveis sanitaris.
4. Deure de respectar i complir les mesures sanitàries adoptades per a la prevenció de riscos, la protecció de la salut o la lluita contra les amenaces a la salut pública, com ara el tabac, l'alcoholisme i els accidents de trànsit, o les malalties transmissibles susceptibles de ser previngudes mitjançant vacunacions o d'altres mesures preventives, així com col·laborar en l'assoliment dels seus fins.
5. Deure de responsabilitzar-se de l'ús adequat de les prestacions sanitàries ofertes pel sistema sanitari, fonamentalment les farmacèutiques, les complementàries, les d'incapacitat laboral i les de caràcter social.
6. Deure d'utilitzar i gaudir de manera responsable, d'acord amb les normes corresponents, de les instal·lacions i els serveis sanitaris.
7. Deure de mantenir el respecte degut a les normes establertes en cada centre, així com a la dignitat personal i professional del personal que hi presta serveis.

8. Deure de facilitar, de forma lleial i certa, les dades d'identificació i les referents al seu estat físic o sobre la seva salut, que siguin necessàries per al procés assistencial o per raons d'interès general degudament motivades.
9. Deure de signar el document pertinent, en el cas de negar-se a les actuacions sanitàries proposades -especialment en cas de proves diagnòstiques, actuacions preventives i tractaments d'especial rellevància per a la salut del pacient. En aquest document quedarà expressat amb claredat que el pacient ha quedat suficientment informat de les situacions que se'n poden derivar i que rebutja els procediments suggerits.
10. El malalt té el deure d'acceptar l'alta un cop s'ha acabat el procés assistencial que el centre o la unitat li pot oferir. Si per diferents raons existís divergència de criteri per part del pacient, s'esgotaran les vies de diàleg i tolerància raonables vers la seva opinió i, sempre que la situació ho requereixi, el centre o la unitat haurà de fer la cerca dels recursos necessaris per una adequada atenció.